

Verklaring van het Internationale Forum voor Agro-ecologie

Nyéléni, Mali

27 februari 2015

Wij, de afgevaardigden van diverse organisaties en internationale bewegingen van kleinschalige voedselproducenten- en consumenten, vertegenwoordigen agro-ecologische boeren, inheemse volkeren en gemeenschappen (met inbegrip van jagers en verzamelaars), familiale boeren, landarbeiders, herders en pastorale veehouders, vissers en mensen uit de stad. Samen produceren deze groepen, die onze organisaties vertegenwoordigen, ongeveer 70% van al het voedsel dat door de mensheid wordt geconsumeerd. Wereldwijd zijn zij de belangrijkste investeerders in de landbouw, evenals de belangrijkste verstrekkers van banen en bestaansmiddelen ter wereld.

We hebben ons hier, in het Nyéleléni Center in Sélingué, Mali, van 24 tot 27 februari 2015 verzameld om tot een gemeenschappelijk begrip van agro-ecologie te komen. Zo'n gemeenschappelijk begrip is een sleutelement in het bouwen aan voedselsoevereiniteit én in het gezamenlijk ontwikkelen van strategieën die agro-ecologie stimuleren en verdedigen tegen haar coöptatie. We zijn de mensen van Mali die ons hebben verwelkomd in dit prachtige land erg dankbaar. Ze hebben ons door hun voorbeeld geleerd dat de dialoog van onze verschillende vormen van kennis gebaseerd is op respectvol luisteren en op het collectief vormen van gezamenlijke beslissingen. We zijn solidair met onze Malinese zusters en broeders die strijden - soms ten koste van hun leven - om hun territoria te verdedigen tegen meest recent "golf" van landroof, die zo veel van onze landen treft, ook Nederland en België. Agro-ecologie betekent dat we samen staan in de cirkel van het leven, en dit impliceert dat we ook samen moeten staan in de cirkel van de strijd tegen landroof en de criminalisering van onze bewegingen.

BOUWEN OP HET VERLEDEN, KIJKEN NAAR DE TOEKOMST

Onze volkeren, achterban, organisaties en gemeenschappen zijn al ver gekomen in het definiëren van Voedselsoevereiniteit als vaandel voor de gedeelde strijd voor rechtvaardigheid, en als het bredere kader voor agro-ecologie. De voedselproductiesystemen van onze voorouders hebben zich in de loop van duizenden jaren ontwikkeld, en in de afgelopen 30 tot 40 jaar zijn we dit agro-ecologie gaan noemen. Onze agro-ecologie omvat succesvolle praktijken en productiemethoden, boer-tot-boer en gebiedsgebonden processen, trainingscentra, en we hebben geavanceerde theoretische, technische en politieke structuren en middelen ontwikkeld.

In 2007 kwamen velen van ons in Nyéleléni bijeen op het Forum voor Voedselsoevereiniteit, om via een gezamenlijk proces met alle deelgenoten onze samenwerkingsverbanden en ons begrip van voedselsoevereiniteit te verbreden en verdiepen. Ook nu, op het Agroecology Forum 2015, komen we samen om agro-ecologie te verrijken door middel van dialoog tussen diverse voedselproducerende volkeren, alsook met consumenten, stedelijke gemeenschappen, vrouwen, jongeren en anderen. Vandaag hebben onze bewegingen, wereldwijd en regionaal georganiseerd via het International Planning Committee for Food Sovereignty (IPC), een nieuwe en historische stap gezet.

Onze veelzijdige vormen van kleinschalige, agro-ecologische voedselproductie genereren lokale kennis, bevorderen sociale rechtvaardigheid, voeden en vormen identiteit en cultuur en versterken de economische levensvatbaarheid van het platteland. Als kleinschalige boeren staan we voor onze waardigheid en verantwoordelijkheid wanneer we kiezen om te produceren op basis van agro-ecologie.

HET OVERWINNEN VAN MEERDERE CRISSISSEN

Agro-ecologie is het antwoord op de vraag hoe we de materiële werkelijkheid van een voedselsysteem en plattelandleven, dat ernstig is geschaad door industriële voedselproductie met haar Groene en Blauwe 'Revoluties', kunnen transformeren en herstellen. We zien agro-ecologie als een belangrijke vorm van verzet tegen en als alternatief voor een economisch systeem dat winst plaatst boven leven.

Het bedrijfsmodel van multinationals en anonieme agribusiness overproduceert voedsel dat niet voedt maar vergiftigt, dat de bodemvruchtbaarheid afbreekt, verantwoordelijk is voor de ontbossing van rurale

leefgebieden, de vervuiling van water, de verzuring van oceanen en de vernietiging van de visserij. Essentiële natuurlijke hulpbronnen zijn geglobaliseerd tot bulkproducten, en door stijgende productiekosten en de wurggreep van de handel worden we van het land gedreven. Het gebruik van ons eigen zaad wordt ons afgenomen - de zaden worden veredeld tot een beperkt aantal soorten die afhankelijk zijn van dure, vervuilende landbouwchemicaliën, en tegen exorbitante prijzen aan ons terugverkocht. Het industriële voedselsysteem is een belangrijke oorzaak van de meervoudige crises van onder andere klimaat, voedsel, het milieu, en de volksgezondheid. Vrijhandel en investeringsovereenkomsten van grote corporaties, overeenkomsten voor beslechting van geschillen tussen investeerders en staten, valse oplossingen zoals CO2-markten, en de toenemende vercommercialisering van land en voedsel, enz., verergeren deze crises allemaal nog meer. Agro-ecologie, binnen het kader van voedselsoevereiniteit, biedt ons een weg uit deze crises.

AGRO-ECOLOGIE OP EEN SPLITSING

Het productie- en opbrengst potentieel van het industriële voedselsysteem begint uitgeput te raken vanwege inherente tegenstellingen, zoals bodemdegradatie, herbicide-tolerante onkruiden, leeggeviste oceanen, en door plagen en ziekten aangetaste monoculturen. Daarnaast worden de negatieve gevolgen ervan - broeikasgasuitstoot; de gezondheids crises van ondervoeding, obesitas, diabetes, hart- en vaatziekten en kanker, veroorzaakt door diëten met veel industrieel voedsel en junkfood - steeds duidelijker.

Maatschappelijke druk heeft ertoe geleid dat veel multilaterale instellingen, overheden, universiteiten en onderzoekscentra, ngo's, bedrijven en vele anderen "agro-ecologie" nu erkennen. Vaak wordt er echter geprobeerd het te herdefiniëren als een beperkte reeks technologieën, als tools die schijnbaar de duurzaamheids crisis van de industriële voedselproductie kunnen verlichten, terwijl de bestaande machtsstructuren die aan de huidige crisis ten grondslag liggen, onbetwist blijven.

Deze coöptatie van agro-ecologie om het industriële voedselsysteem te verfijnen en tegelijkertijd lippen dienst te bewijzen aan het milieudebat --of: -- het milieudebat naar de mond te praten --, heeft verschillende namen, waaronder "climate smart agriculture", "duurzame-" of "ecologische intensivering" en vormen van "biologisch landbouw" die gebaseerd zijn op industriële monocultuur. Voor ons is dit allemaal geen agro-ecologie: we wijzen dit af, en we zullen de strijd aangaan om deze toe-eigening van agro-ecologie aan het licht te brengen en tegen te houden.

We zullen niet tot echte oplossingen komen voor klimaat-, voedsel- en andere crisissen wanneer we ons blijven aanpassen aan het industriële model. We moeten dit model transformeren en onze eigen lokale voedselsystemen bouwen: systemen die nieuwe verbindingen maken tussen het platteland en steden, en die gebaseerd zijn op echte agro-ecologische voedselproductie door agroecologische boeren, ambachtelijke vissers, pastorale veehouders, inheemse volkeren, stadsboeren, enz. We kunnen niet toestaan dat agro-ecologie een instrument wordt van het industriële voedselproductie model: we zien het als het essentiële alternatief voor dat model, en als het middel waarmee we de voedselproductie- en consumptie kunnen transformeren tot iets beters en houdbaarder voor de mensheid en voor onze Moeder Aarde.

ONZE GEDEELDE PIJLERS EN PRINCIPES VAN AGRO-ECOLOGIE

Agro-ecologie is een manier van leven en de taal van de natuur, die we leren als kinderen van die natuur. Het is niet slechts een verzameling van technologieën of productiepraktijken. Het kan niet in alle gebieden op dezelfde manier als een blauwdruk worden toegepast. In plaats daarvan is het gebaseerd op principes die, hoewel ze vergelijkbaar zijn in de verscheidenheid van onze regio's, op veel verschillende manieren kunnen worden beoefend, waarbij elke sector bijdraagt in hun eigen kleuren volgens de lokale realiteit en cultuur, maar altijd met respect voor Moeder Aarde en onze gemeenschappelijke, gedeelde waarden.

De productiepraktijken van agro-ecologie (zoals combinatieteelt, traditionele visserij, nomadische kuddes, , integratie van gewassen, bomen, vee en vis, bemesting, compost, lokale zaden en dierenrassen, enz.) zijn gebaseerd op ecologische principes zoals het opbouwen van bodemleven, het recycleren van voedingsstoffen, het dynamisch beheer van biodiversiteit, en energiebesparing op alle schaalniveaus. Agro-ecologie vermindert drastisch ons gebruik van extern aangekochte inputs waar de industriële landbouw zo

afhankelijk van is. Er wordt in de agro-ecologie geen gebruik gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen, kunstmatige hormonen, GGO's of andere gevaarlijke nieuwe technologieën.

De gebiedsgebonden benadering is een fundamentele pijler van agro-ecologie. Volkeren en gemeenschappen hebben het recht om hun eigen spirituele en materiële relaties met hun land te onderhouden. Ze hebben het recht om hun sociale gebruiken veilig te stellen, te ontwikkelen, te beheren, en aan te passen. Zo ook het politiek en sociaal besturen van hun land en leefgebied, met inbegrip van visgronden. Dit impliceert de volledige erkenning van hun wetten, tradities, gebruiken, eigendom stelsels en instellingen, en vormt de erkenning van de zelfbeschikking en autonomie van volkeren.

Collectieve rechten op, en toegang tot de commons, gemene goederen en gronden zijn fundamentele pijlers van agro-ecologie. We delen de toegang tot gebieden die de thuisbasis zijn van veel verschillende groepen, en we hebben geavanceerde systemen om de toegang te reguleren en conflicten te vermijden, die we willen behouden en versterken.

De verscheidenheid aan kennis en manieren om kennis te verwerven bij onze volkeren, is fundamenteel voor agro-ecologie. Wij ontwikkelen kennis door onderlinge dialogen (diálogo de saberes). Onze leerprocessen zijn horizontaal en tussen gelijken, gebaseerd op volksonderwijs. Ze vinden plaats in onze eigen opleidingscentra en op onze eigen leef- en werkgebieden (boeren onderwijzen boeren, vissers onderwijzen vissers, enz.), en zijn intergenerationeel, met uitwisseling van kennis tussen jongeren en ouderen. Agro-ecologie is ontwikkeld door onze eigen innovatie, onderzoek, veredeling van gewassen en fokkerij van vee.

De kern van onze holistische visie is het noodzakelijke evenwicht tussen de natuur, de kosmos en de mens. We erkennen dat we als mensen slechts een deel van de natuur en de kosmos zijn. We delen een spirituele band met ons land en met het web des levens. We houden van ons land en van onze volkeren. Zonder dat, kunnen we onze agro-ecologie niet verdedigen, niet vechten voor onze rechten, of de wereld voeden. Wij verwerpen de commodificatie van elke vorm van leven.

Families, gemeenschappen, collectieven, organisaties en bewegingen zijn de vruchtbare grond waarin agro-ecologie bloeit. Collectieve zelforganisatie en actie maken het mogelijk om agro-ecologie op te schalen, lokale voedselsystemen op te bouwen, en de corporate heerschappij over ons voedselsysteem uit te dagen. Solidariteit tussen volkeren, tussen landelijke en stedelijke populaties, is een cruciaal ingrediënt.

De autonomie van agro-ecologie verbreekt de controle van mondiale markten en genereert zelfbestuur door lokale gemeenschappen. Het betekent dat we het gebruik van aangekochte inputs die van buitenaf komen tot een minimum beperken. Het vereist het her-vormen van markten, zodat ze gebaseerd zijn op de principes van solidariteits economie en de ethiek van verantwoorde productie en consumptie. Het bevordert een directe, eerlijke en korte distributieketen. Het impliceert een transparante relatie tussen producenten en consumenten, en is gebaseerd op de solidariteit van gedeelde risico's en voordelen.

Agro-ecologie is politiek; ze vraagt ons om machtsstructuren in de maatschappij uit te dagen en te transformeren. We moeten de controle over zaden, biodiversiteit, land en grondgebieden, water, kennis, cultuur en de gemene goederen in de handen plaatsen van de mensen die de wereld voeden.

Vrouwen en hun kennis, waarden, visie en leiderschap zijn van cruciaal belang om vooruit te komen. Migratie en globalisering heeft er voor gezorgd dat het werk van vrouwen is toegenomen, maar toch hebben vrouwen veel minder toegang tot hulpbronnen dan mannen. Maar al te vaak wordt hun werk noch erkend, noch gewaardeerd. Om agro-ecologie haar volledige potentieel te laten bereiken, moet er een gelijke verdeling zijn van macht, taken, besluitvorming en vergoedingen.

Jongeren vormen samen met vrouwen een belangrijke sociale basis voor de evolutie van agro-ecologie. Agro-ecologie kan jongeren de ruimte bieden om bij te dragen aan radicale sociale en ecologische transformatie, die gaande is in veel van onze samenlevingen. De jeugd draagt de verantwoordelijkheid om de collectieve kennis die zij van hun ouders, ouderen en voorouders hebben opgedaan, mee te nemen en naar de toekomst te brengen. Zij zijn de rentmeesters van agro-ecologie voor toekomstige generaties. Agro-ecologie moet een gebiedsgebonden en sociale dynamiek teweeg brengen die kansen schept voor jongeren op het platteland en die het leiderschap van vrouwen waardeert.

STRATEGIEËN

We bouwen, verdedigen en versterken agro-ecologie samen met anderen. Onze strategie omvat:

I. Bevordering van de agro-ecologische productie door middel van beleid dat:

1. Territoriaal en holistisch is in haar benadering van vraagstukken op het gebied van sociale, economische en natuurlijke hulpbronnen.
2. Toegang tot land en hulpbronnen veilig stelt voor langetermijninvesteringen van kleinschalige voedselproducenten.
3. Zorgt voor een inclusieve benadering geschoeid op gedragen aansprakelijkheid voor het beheer van hulpbronnen, voedselproductie, openbare aanbestedingen, stedelijke en landelijke infrastructuur en ruimtelijke ordening.
4. Gedecentraliseerde en daadwerkelijk democratische planningsprocessen in samenhang met relevante lokale overheden en autoriteiten bevordert.
5. Passende gezondheids- en hygiënevoorschriften bevordert, die niet discrimineren tegen kleinschalige voedselproducenten en -verwerkers die agro-ecologie beoefenen.
6. Beleid bevordert om de gezondheids- en voedingsaspecten van agro-ecologie en van traditionele medicijnen te integreren.
7. Ervoor zorgt dat pastorale veehouders toegang hebben tot weides, migratieroutes, waterbronnen en mobiele diensten zoals gezondheidszorg, onderwijs en veterinaire diensten die gebaseerd zijn op, en in overeenstemming zijn met traditionele praktijken.
8. Zorgt voor de gebruiksrechten op de commons. Zorgt voor een zadenbeleid dat de collectieve rechten van boeren en inheemse volkeren garandeert, zodat ze hun eigen zaden kunnen gebruiken, uitwisselen, veredelen, selecteren en verkopen.
9. Jongeren aantrekt en ondersteunt om deel te nemen aan agro-ecologische voedselproductie door het bevorderen van toegang tot land en natuurlijke hulpbronnen, een eerlijk inkomen, en kennisuitwisseling en -overdracht.
10. Stedelijke en peri-urbane agro-ecologische productie ondersteunt.
11. De rechten beschermt van gemeenschappen die in hun traditionele gebieden aan wildvangst, jagen en verzamelen doen - en het ecologische en culturele herstel van gebiedsgronden tot hun vroegere staat van overvloed aanmoedigt.
12. Beleid implementeert dat de rechten van vissersgemeenschappen waarborgt.
13. De Tenure Guidelines van the Committee on World Food Security en de Small-scale Fisheries Guidelines van de FAO tot uitvoering brengt.
14. Beleid en programma's ontwikkelt en implementeert die het recht op een waardig leven voor landwerkers garanderen, waaronder echte landbouwhervorming en agro-ecologie training.

II. Kennisdeling.

1. Horizontale uitwisselingen (boer-tot-boer, visser-tot-visser, veehoeder-tot-veehoeder, consument-en-producent, etc.), en uitwisselingen tussen verschillende generaties en tussen verschillende tradities, met inbegrip van nieuwe ideeën. Vrouwen en de jeugd moeten een prioriteit zijn.
2. Controle van mensen over agenda's, doelstellingen en werkwijze van onderzoek.
3. Ervaringen systematiseren om te leren van, en voort te bouwen op historische geheugen.

III. Erkenning van de centrale rol van vrouwen.

1. Vechten voor vrouwenrechten in alle aspecten van de agro-ecologie, inclusief werkers- en arbeidsrechten, toegang tot de commons, directe toegang tot markten en beheer van inkomsten.
2. Programma's en projecten moeten vrouwen volledig betrekken in alle stadia, van de eerste formulering, tot planning en toepassing, met beslissingsbevoegdheden op alle niveaus.

IV. Lokale economieën bouwen

1. Lokale markten voor lokale producten bevorderen.
2. De ontwikkeling van alternatieve financiële infrastructuur, instellingen en mechanismes om zowel producenten als consumenten te ondersteunen.
3. Voedselmarkten te hervormen door nieuwe relaties van solidariteit tussen producent en consument te bevorderen.

4. Verbanden te ontwikkelen met de ervaringen van solidaire economie en een participatieve garantiesystemen, wanneer dit toepasselijk is.

V. Onze visie op agro-ecologie verder ontwikkelen en verspreiden

1. Ontwikkel een communicatieplan voor onze visie op agro-ecologie
2. Bevorder de gezondheids- en voedingsaspecten van agro-ecologie
3. Bevorder de gebiedsgronden benadering van agro-ecologie
4. Bevorder praktijken die jongeren in staat stellen de permanente regeneratie van onze agro-ecologische visie voort te zetten
5. Bevorder agro-ecologie als een belangrijk instrument om voedselverspilling en -verlies in het hele voedselsysteem te verminderen

VI. Bouw allianties

1. Bestaande allianties zoals die met de Internationale Planning Comité voor Voedselsoevereiniteit (IPC) consolideren en versterken
2. Verbreed onze alliantie met andere sociale bewegingen en publieke onderzoeksinstellingen.

VII. Bescherm de biodiversiteit en genetische hulpbronnen

1. Bescherm, respecteer en waarborg het behoud van de biodiversiteit
2. Neem de controle over zaden en teeltmateriaal terug en voer gebruiksrechten in voor producenten om hun eigen zaden en dierenrassen te gebruiken, verkopen en ruilen.
3. Stel zeker dat vissersgemeenschappen de meest centrale rol spelen bij het beheren van de zee en binnenlandse waterwegen

VIII. De planeet afkoelen en aanpassen aan de klimaatverandering

1. Zorg ervoor dat internationale instellingen en overheden agro-ecologie zoals in dit document gedefinieerd erkennen als een primaire oplossing voor het aanpakken van klimaatverandering, en niet "climate smart agriculture" of andere valse versies van agro-ecologie.
2. Identificeer, documenteer en deel goeie ervaringen van lokale initiatieven op het gebied van agro-ecologie die gericht zijn op klimaatverandering.

IX. Veroordeel en vecht tegen de coöptatie van agro-ecologie door bedrijven en instituties

1. Bestrijd de pogingen van bedrijven en instellingen om agro-ecologie te gebruiken als middel om GGO's en andere valse oplossingen en gevaarlijke nieuwe technologieën te bevorderen.
2. Leg de gevestigde zakelijke belangen bloot van corporaties die achter technische oplossingen zoals "climate smart agriculture", zogenaamde 'duurzame intensivering' en "fine-tuning" van industriële aquacultuur.
3. Bestrijd de commodificatie en vermarkting van de ecologische voordelen van agro-ecologie.

We hebben agro-ecologie met vele worstelingen en vele initiatieven opgebouwd. We hebben het recht om het naar de toekomst te leiden. Beleidsmakers kunnen geen vooruitgang boeken met agro-ecologie zonder ons. Ze moeten onze agro-ecologische processen respecteren en ondersteunen in plaats van door te gaan met het ondersteunen van de machten die ons vernietigen. We doen een beroep op onze medemensen om zich bij ons aan te sluiten bij de collectieve taak om gezamenlijk agro-ecologie op te bouwen als onderdeel van onze maatschappelijke strijd voor een betere wereld; een wereld die gebaseerd op wederzijds respect, sociale rechtvaardigheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en harmonie met onze Moeder Aarde.

VERKLARING VAN DE INTERNATIONALE FORUM VOOR AGROECOLOGIE 2015

Het International Forum on Agroecology werd georganiseerd in het Nyeleni Center in Mali van 24 tot 27 februari 2015 door de volgende organisaties: Coordination Nationale des Organisations Paysannes du Mali (CNOP Mali) als voorzitter; La Via Campesina (LVC), Movimiento Agroecológico de América Latina y el Caribe (MAELA), Réseau des organisations paysannes et de producteurs de l'Afrique de l'Ouest (ROPPA), World Forum of Fish Harvesters & Fish Workers (WFF), World Forum of Fisher Peoples (WFFP), World Alliance of Mobile Indigenous People (WAMIP), More and Better (MaB).

De Nederlandse vertaling van de declaratie van het forum is uitgebracht door:

